

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у березні 2018 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

Міністр закордонних справ України П. Клімкін та Федеральний міністр з питань Європи, інтеграції та закордонних справ Республіки Австрія Карін Кнайсль підписали міжнародну Угоду про співробітництво в галузі освіти, науки і культури. Українсько-австрійський договір був підписаний під час зустрічі президентів П. Порошенка і Александра Ван дер Беллена в Києві. Угода передбачає відкриття у Відні одного з філіалів Українського інституту, який забезпечуватиме культурну присутність нашої країни в Євросоюзі. Сторони також підтримуватимуть організацію культурних заходів: гастролей, виставок, концертів, фестивалів, театральних вистав, заохочуватимуть контакти між музейними установами й бібліотеками. Угода набуває чинності після ратифікації Верховною Радою України та схвалення Національною радою Австрії.

21 квітня Міністр культури України Є. Нищук провів зустріч із Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Словенія в Україні Наташею Прах. Сторони обговорили низку питань, зокрема проведення креативних студій.

22 квітня відбулась зустріч Міністра культури України Є. Нищука з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні Еліавом Белоцерковським та новопризначеною Головою офісу «НАТИВ» канцелярії Прем'єр-міністра Держави Ізраїль Нетою Бріскін-Пелег. Сторони розглянули питання співробітництва України та Держави Ізраїль у сфері культури, здійснення культурного обміну та взаємодопомоги між двома країнами у цій сфері, зокрема реалізації спільних мистецьких проєктів. Нетя Бріскін-Пелег також повідомила про виставки, лекції, концерти в різних регіонах України, які планують провести в рамках святкування 70-річчя незалежності Держави Ізраїль.

За кордоном

16 березня українська делегація у складі заступника Міністра культури Ю. Рибачука, Голови Держкіно П. Ілленка та Тимчасово повіреного у справах

України у Вірменії Д. Автономова взяла участь у засіданні Ради керівництва фонду «Єврїмаж», яке відбулось у Єревані (Вірменія). На засіданні, зокрема, обговорили перспективи членства України в цій організації.

Документ про встановлення Люблінської унії 1569 року, за спільним поданням Польщі, Литви, Латвії, Білорусі та України, внесено до Міжнародного списку програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу».

26 березня ЮНЕСКО оприлюднила доповідь про погіршення ситуації із захистом культурної спадщини у Криму в умовах російської окупації. Серед найбільш резонансних прикладів вказана «варварська реставрація» Ханського палацу в Бахчисараї, яка загрожує історичній і культурній автентичності пам'ятки крим-ськотатарської архітектури. В ЮНЕСКО також звернули увагу на проведення росіянами незаконних археологічних розкопок і вивезення артефактів з території півострова, що є їх викраденням. Доповідь розглянуть на сесії Виконавчої ради ЮНЕСКО, яка відбудеться з 4 по 17 квітня в Парижі (Франція).

У Будапешті в рамках конференції «Друзі деокупації Криму: шлях до відновлення територіальної цілісності України» пройшла виставка «Крим – шлях додому». Автори ідеї – Г. Браїловський та Р. Скібін – розглядають тему повернення Криму під контроль України із позиції культурної дипломатії. Відразу після Будапешта ця експозиція відбула до Лівану. Виставкою також зацікавилась низка посольств у Європі.

До дня народження Т. Шевченка

В Україні

Із нагоди 204-ї річниці від дня народження Кобзаря 6 березня в столиці відбулися заходи в рамках Міжнародного проекту «Нас єднає Шевченкове слово». Іноземні дипломати п'яти країн взяли участь у розписі найбільшої в світі «Шевченкової писанки». До акції долучились Красімір Мінчев і Мохаммед Касем Аль-Асаад – Надзвичайні та Повноважні Посли Республіки Болгарія та Держави Палестина, Токар Ігембаєв – радник-посланник посольства Казахстану, Джамаль Гогітідзе – старший радник посольства Грузії, Матея Крачун – заступник посла Республіки Словенія.

Також організатори проекту презентували відео флешмобу «Тарас Шевченко: Заповіт єднає світ». У ролику «Заповіт» звучить українською, польською, грузинською, англійською, болгарською, французькою, казахською та румунською мовами. Твір читають Надзвичайні та Повноважні Посли іноземних держав в Україні: Ян Пекло (Польща), Гела Думбадзе (Грузія), Красімір Мінчев (Болгарія), Руслан Болбочан (Молдова), Вакар Ахмад (Тимчасово повірений Ісламської Республіки Пакистан), Арнур Танбай (заступник посла Казахстану) та Президент Африканської Ради в Україні Діалло Ісса Садіо та інші.

За кордоном

У Пекіні, в столичному парку Чаоян, Надзвичайний і Повноважний Посол України в КНР Олег Дьомін, українські дипломати і представники громад, китайські художники, студенти й школярі поклали квіти до пам'ятника Кобзарю.

Український Конгресовий Комітет Америки (відділ в Іллінойсі) організував святковий концерт у кафедральній школі Св. о. Миколая в Чикаго.

В українській церкві Св. Володимира Великого в Парижі відбувся урочистий концерт, присвячений темі християнства у творчості Шевченка.

Українці Берліна вшанували пам'ять поета біля Тарасової верби на березі річки Шпрее.

Визнання Голодомору

За кордоном

28 березня 2018 року Губернатор штату Массачусетс (США) Чарльз Бейкер видав Прокламацію про визнання Голодомору 1932–1933 рр. геноцидом українського народу. На сьогодні цей злочин сталінського режиму визнано вже у дев'яти штатах США: Вашингтоні, Вісконсині, Іллінойсі, Массачусетсі, Мічигані, Нью-Джерсі, Нью-Йорку, Орегоні та Пенсильванії.

Мистецькі заходи

В Україні

Дні Франкофонії

17–27 березня Посольства Бельгії, В'єтнаму, Естонії, Єгипту, Канади, Кіпру, Лівану, Молдови, Румунії, Угорщини, Франції та Швейцарії в нашій державі, Міністерство закордонних справ України, Французький інститут в Україні та мережа «Альянс франсез в Україні» провели 23-й щорічний Міжнародний фестиваль «Дні Франкофонії в Україні». Заходи пройшли в Києві, Львові, Рівному, Одесі, Харкові, Дніпрі, Запоріжжі. Провідною темою фестивалю стала підтримка свободи слова. Зокрема в IZONE відбувся круглий стіл «Карикатури: малюючи можливості для свободи слова в перехідній країні». Серед учасників – Фелікс Шаад (Швейцарія), майстер політичної карикатури Родо (Франція), Жан Сондрон (Бельгія).

Дні Франкофонії спільно з Docudays UA організували фотовиставку «У пошуках Леніна» Нільса Акермана (Швейцарія) і Себастьяна Гобера (Франція) та провели дискусію «Ленінопад як трансформація урбаністичної свідомості в Україні». З 23 березня до 11 квітня в Національному музеї Шевченка діє мультимедійна експозиція швейцарської фотохудожниці Катрін Гфеллер «Голоси в Києві». Бельгійській франкомовній драматургії присвятили спеціальний випуск журналу «Всесвіт», а у кнайп-клубі «Купідон» презентували українські переклади канадок Домінік Фортє і Кім Тхюї. В ході фестивалю в театрі «Колесо» виступив Франкомовний театральний колектив «Маленький стілець» із виставою «Ціпок на лапах, або Мистецтво красиво розлучатися» за п'єсою Жоржа

Фейдо. Також відбулись кінопокази стрічок «Хлопчик на мосту» Петроса Хараламбуса (Кіпр, 2016), «Те, що треба для життя» Бенуа Пілон (Канада, 2008), «Століття Тентена» Бенуа Петерса (Бельгія) тощо.

Французька весна

31 березня на Софійській площі вже в'ятнадцяте стартував щорічний фестиваль «Французька весна в Україні». Захід відкрив спільний франко-український проект «Повітря», темою якого стали цінності Французької Республіки – Свобода, Рівність, Братерство. Постановка продемонструвала плідне міжнародне культурне співробітництво: оригінальний музичний супровід створив французький композитор П'єр Тійуа; диригентом виступив Гаст Вальтціг із Люксембурзької філармонії; режисером – В. Троїцький; виконавці – музичний гурт Dakh Daughters, Nova Opera, Національний президентський оркестр; візуалізацію забезпечили Анна Ходькова та Крістіна Ярош. Фестиваль французької культури триватиме до кінця квітня у дев'яти містах України: Києві, Бердичеві, Дніпрі, Запоріжжі, Івано-Франківську, Львові, Одесі, Рівному та Харкові.

Музика

В Україні

З 14 по 29 березня в Харкові вперше пройшов Міжнародний музичний фестиваль KharkivMusicFest. Ініціатором і арт-директором заходу виступив диригент і піаніст С. Христенко (Україна – США). В межах фестивалю відбулося сім концертів, на яких звучали симфонічні твори українських, європейських і американських композиторів. Загалом у фестивалі взяли участь 6 диригентів і майже тисяча музикантів, зокрема Сергій Бабаян (фортепіано, США), Михайло Захаров (альт, Австрія), Регіна Черничко (фортепіано, Німеччина), диригент Томаш Бугай (Польща), музичний комедійний дует Igudesman & Joо (Австрія). Спецпроектом KharkivMusicFest став перфоманс «БАХ – 333», у ході якого Радіо «Культура» наживо транслювало гранд-концерт із Харківської філармонії, а твори Йоганна Себастьяна Баха лунали в метро, кав'ярнях, барах, на вулиці. Завдяки заходу Харків став першим українським містом-учасником всесвітньої акції «Бах в метро».

У Харкові відбувся ХХ Міжнародний фестиваль «Сергій Рахманінов та українська культура», присвячений 145-річчю від дня народження видатного композитора, піаніста і диригента. Фестиваль відкрився Міжнародним конкурсом вокалістів імені І. Алчевського – «Алчевський-дебют». У ювілейному форумі взяли участь імениті зарубіжні виконавці: І. Мощук (піаніст, США), Садакацу Цчида (піаніст, Японія), Бруно Монсенжон (скрипаль, письменник і кінодокументаліст, Франція). В ході заходу французький митець також представив світову прем'єру своєї стрічки «Мстислав Ростропович. Неприборканий смичок».

У XIII Міжнародному конкурсі юних піаністів В. Крайнева, який 19–27 березня проходив також у Харкові, взяли участь 60 музикантів із 10 країн:

США, Канади, Австралії, Литви, Чехії, Грузії, Румунії, Казахстану, Австрії, України. Цьогоріч кращими юними виконавцями було визнано піаністів із Австралії, Канади, Литви, Румунії та України. Зокрема в 1-й групі (7–9 років) номінації «Дебют» лауреатами стали литовські виконавці Кая і Клея Кашубайте (III премія в обох); у молодшій групі номінації «Юний майстер» – Рае Ю Пунг (II премія, Австралія) і Ричард Гао (III премія, Канада); в старшій групі – Мілда Даунорайте (I премія, Литва) та Кіра Фролу (II премія, Румунія).

Майстри органу Йоганн Труммер (Австрія), Бернар Струбер (Франція), Гедимін Грубба (Польща) виступили на III Міжнародному фестивалі камерної та органної музики, який пройшов 15–29 березня у Львові.

10 березня у Києві за підтримки Посольства Литовської Республіки в Україні відбувся концерт Вільнюського Камерного оркестру Св. Христофора з нагоди 100-річчя відновлення Литовської державності – «За вашу і нашу Свободу!». У програмі прозвучали твори литовських та українських композиторів, солістом виступив Едгарас Давідовічюс.

За підтримки Посольств США і Канади у Києві та Львові відбулись два концерти американського диригента Теодора Кучара і канадського скрипаля Корі Церовшека. У Києві з митцями виступив Національний симфонічний оркестр України, а у Львові – Ukrainian Festival Orchestra.

Також у супроводі оркестру Ukrainian Festival Orchestra 2 березня у Львові відбувся концерт кларнетиста Семюеля Берто (Франція).

22 березня Goethe-Institut представив у Києві концерт-перформанс за творами німецько-аргентинського класика XX століття Маурісіо Кагеля. Постановку втілили в життя київські музиканти Sed Contra Ensemble та актори Нового театру на Печерську.

23 березня в приміщенні Закарпатської обласної філармонії відбувся вечір фортепіанної музики, соліст – Соколаї Балаж (Угорщина).

У березні стартував український тур Вахтанга Кікабідзе (Грузія) з концертною програмою «80 років!». Виступи відбулись у Києві, Чернігові та Вінниці. Загалом у гастрольному списку 11 українських міст.

За кордоном

21 березня в Тунісі Заслужений академічний симфонічний оркестр та Академічний хор Українського радіо виступили на відкритті проекту Cité de la culture («Культурне місто»). Подія відбулась під патронатом Президента Тунісу Беджі Каїд Ес-Себсі за участі перших осіб держави, дипломатичного корпусу, провідних мас-медіа.

Альбом українського діджея Vakula «Metaphors» потрапив у список кращих релізів березня за версією Інтернет-видання про електронну музику Resident Advisor (головний офіс у Лондоні, Велика Британія). А фестиваль-конференція для профільних представників світової музичної індустрії MIDEM

(Франція) внесла український електронний фолк-дует «Yuko» до списку 55-ти найкращих.

Популярний сервіс для прослуховування музики Apple Music створив розділ українських виконавців – The Sounds of Ukraine.

Театр В Україні

На сцені Національної опери України відбулась світова прем'єра балету «Children of the Night» («Діти ночі»), створеного спеціально для українських зірок: прими-балерини К. Кухар та прем'єра О. Стоянова. Автором постановки є балетмейстер і артист Staatsbalett Berlin Олександр Абдукарімов (Росія – Німеччина). У виставі звучить музика італійського класика Антоніо Вівальді та сучасного британсько-німецького композитора Макса Ріхтера. У ході прем'єри відбувся гала-концерт номерів із сучасного балету, родзинкою якого став спільний виступ самого Олександра Абдукарімова й оркестру Kiev Tango Project.

19–20 березня на театральному майданчику «Сцена 6» Національного центру Олександра Довженка відбулася прем'єра вистави «Russophobia» за п'єсою українського драматурга М. Курочкіна. Це міжнародний проект, створений фінсько-російсько-українською групою. Постановку здійснено у фінському незалежному театрі Telakka за участі російської режисерки Варвари Фаєр під назвою «Rajavirhe» («Прикордонний інцидент»). Попри різні назви, малюнок і текст вистав для Фінляндії, Росії й України однаковий.

Британська Рада в Україні та арт-об'єднання CoolConnections в межах фестивалю «Британський театр у кіно» представили у березні на широких екранах українських міст вистави «Гамлет: Камбербетч» за В. Шекспіром (постановка Sonia Friedman Productions на сцені театру Barbican) та «Жінка, не варта уваги» за О. Вайльдом (постановка театральної компанії Classic Spring на сцені театру «Водевіль»).

27 березня в Миколаївському академічному художньому російському драматичному театрі відбулося відкриття малої сцени виставою «Емігранти» польського драматурга Славомира Мрожека у режисерській постановці Йонаса Бузиляускаса (Литва). Спільна литовсько-українська робота мистецьки обігрує гостру соціальну проблему еміграції, яка зараз особливо актуальна в Україні.

16 березня Литовський національний драматичний театр привітав Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької із 100-річчям і показав у його стінах виставу відомого режисера Еймунтаса Някрошюса «Борис Годунов» за однойменною п'єсою О. Пушкіна.

Львівський Перший театр організував Міжнародну лабораторію для молодих режисерів «Відкриті двері». Заявки на участь подали понад сорок митців з десяти країн: Великобританії, Чехії, Румунії, Республіки Білорусь, Росії, Словаччини, Естонії, Франції, Вірменії, України. Режисери найцікавіших проектів, зокрема Яника Коппел («Аліса в країні чудес», Естонія) і Матей Космін («Петя

і вовк», Румунія), упродовж 5 днів працювали з львівськими акторами на тренінгах. Результатом став фінальний показ фрагментів вистав, поставлених за цей час.

Колектив із міста Тімішоари (Румунія) виступив у Чернівцях на другому театральному фестивалі німецькомовних вистав «Брехт Черновіц».

За кордоном

Завершився французький тур артистів балету К. Кухар і О. Стоянова. За два місяці українські артисти провели у Франції 44 вистави. Постановку відвідало понад 100 тисяч глядачів і шанувальників балетного мистецтва. Видання Elle процитувало лондонського балетного критика Меггі Фоера, яка назвала Кухар і Стоянова найкрасивішою балетною парою Європи.

Кіно

В Україні

З 2018 року Львівська кінокомісія стала офіційним членом Європейської мережі кінокомісій (EUFCN). Це перша кінокомісія України, яка приєдналася до цієї мережі.

23–30 березня у Києві пройшов 15-й Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA, основною темою якого стала дискримінація. Церемонія відкриття розпочалась акцією підтримки незаконно ув'язненого в Росії українського режисера О. Сенцова #FreeSentsov! На кінофорумі представили 62 стрічки з 36 країн світу в чотирьох конкурсних і десяти позаконкурсних програмах. Фільмами-призерами конкурсів стали, зокрема, такі закордонні роботи: «Пісок і кров» (реж. Маттіас Крепп та Ангеліка Шпангель, Австрія) переміг у конкурсі Досу/Світ у номінації Досу/Життя; «Кіно для Карлоса» (реж. Ренато Боррайо Серрано, Росія) – головна нагорода конкурсу Досу/Коротко; «Жаланш – пустий берег» (реж. Марчін Саутер, Польща) – спеціальна відзнака Досу/Коротко; «Віддалений гавкіт собак» (Сімон Леренг Вільмонт, Данія – Фінляндія – Швеція) – головна нагорода студентського журі. Організатори також високо оцінили стрічку «Жінка в полоні» (реж. Бернадетт Туза-Ріттер, Угорщина), яка відкрила цьогорічний Docudays UA. Варто згадати й цьогорічного переможця Досу/Світ у номінації Досу/Права – роботу української режисерки А. Горлової «Явних проявів немає», яка також отримала нагороди від Current Time TV (спільний проект «Радіо Свобода» і «Голосу Америки») й Української Гельсінської спілки (приз героїні фільму).

1 березня на широкі екрани України вийшла копродукційна стрічка литовського режисера Шарунаса Бартаса «Іній». У головних ролях дебютували Мантас Янчаускас та Лія Макнавічюте (Литва). У кінодрамі також знялись Ванесса Параді (Франція), Анджей Хира (Польща) та українські військові. Напередодні фільм у київському кінотеатрі «Жовтень» представила творча група разом із послами Литви, Польщі і Франції. Стрічку знято у копродукції Литви,

Франції, України і Польщі за підтримки Державного агентства України з питань кіно, Литовського кіноцентру, телеканалу ARTE (Франція) та Польського кіноінституту. Після Києва творці фільму представили «Іній» в інших містах України.

У Києві відбулася презентація документальної стрічки канадської режисерки українського походження Адріани Лугової «Післяопераційна палата» («Recovery Room»). Зйомки проходили в Головному військовому клінічному госпіталі. У стрічці також використано кадри українських журналістів, зокрема працівників української редакції «Радіо Свобода». Мета стрічки – розповісти про події в Україні, зокрема про допомогу медичної місії канадських лікарів, які повертають до життя тих, хто пройшов Майдан та війну на Донбасі.

28 березня в столиці презентували ще один документальний фільм – «Параджанов. Квиток у вічність». Це спільна робота вірменської служби «Радіо Свобода» та «Голосу Америки» для російськомовної аудиторії, режисер – Гаррі Тамразян. Стрічку знімали в чотирьох країнах, з якими пов'язана біографія С. Параджанова: Україні, Грузії, Вірменії та Франції.

У Києві з 3 по 21 березня міжнародна команда копродукційного проекту «Гарет Джонс» (Велика Британія, Польща, Україна) на чолі з польською режисеркою Агнешкою Голланд провела зйомки українського блоку фільму. Політичний трилер засновано на реальних подіях та розповідає про британського журналіста-дослідника Гарета Джонса, який вирушив до радянської України, щоб написати про Голодомор.

Вперше в історії українсько-китайських відносин найбільша в Китаї онлайн теле- і відеоплатформа iQiyi розпочала в Києві зйомки серіалу «Золоте око». Для цього в Україну прибула команда з понад 100 осіб, яку очолив китайський режисер Лін Нан. Зйомки тривали з 11 по 17 березня.

Французький актор Жан Рено брав участь у зйомках українсько-французької стрічки «Останній крок», сценаристом і режисером якої є Фредерік Петіжан. Основними локаціями стрічки стали українські Карпати та київський Поділ.

Журі конкурсу короткометражного кіно «Civil Pitch: фільми громадської активності», який проходить за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), відібрало 17 учасників до наступного етапу конкурсу. Фіналісти взяли участь у тренінгах і презентували проекти своїх майбутніх фільмів на пітчінгу в межах фестивалю Docudays UA.

За підтримки Британської Ради пройшла перша в Україні навчальна програма для кінокомпозиторів Envision Sound. До п'ятірки найкращих увійшли, зокрема, Антоні Кулька-Собковіч (Польща) і Азар Азгаров (Азербайджан). Переможці зможуть написати музику до двох кінопроектів молодих українських режисерів та отримають гранти від Британської Ради та Довженко-Центру.

За кордоном

На 11-му Форумі «Європа – Україна» у Ряшеві (Польща) О. Сенцову присуджено нагороду «Карпатська Європа спільних цінностей». Від імені Сенцова нагороду отримав голова громадської організації «Об'єднання родичів політв'язнів Кремля» І. Котелянець. Згадали про незаконно засудженого українця та закликали його звільнити і на церемонії вручення нагород Польської кіноакадемії «Орли» у Варшаві.

25 березня на 32-му Фрібурзькому міжнародному кінофестивалі (Festival International de Films de Fribourg, Швейцарія) українська стрічка «Рівень чорного» В. Васяновича отримала Гран-прі.

Українсько-італійський фільм «IZI» увійшов до п'ятірки фіналістів найпрестижнішої в Італії кінопремії David di Donatello у номінаціях «Найкращий режисер-дебютант» (Андреа Ман'яні) і «Найкращий актор» (Нікола Ночелла). Повнометражний фільм «IZI» став першою офіційною копродукцією України з Італією. Стрічку створено за підтримки Держкіно України, Міністерства культури Італії та регіонального Аудіовізуального фонду Фріулі-Венеція-Джулія (Італія).

Знятий за підтримки Держкіно український фентезі-фільм «Сторожова Застава» номіновано на FICCI BAF Awards (Індія) в категорії VFX Film (International) за найкращі візуальні ефекти, які створила компанія POSTMODERN.

У березні низку українських стрічок було включено до програм різних міжнародних фестивалів. Так, екранізацію роману О. Ульяненка «Серафима» режисерки М. Нікітюк обрали для участі в професійній програмі Каннського кінофестивалю La Fabrique des Cinémas du Monde. До конкурсної програми Канадського міжнародного фестивалю документального кіно Hot Docs увійшли стрічки «Ленінопад» С. Шимко і «Тато – мамин брат» В. Ількова. Остання робота також потрапила до основної конкурсної програми міжнародного кінофестивалю Visions du Reel (Visions of Reality) в Швейцарії. Фестиваль короткометражного кіно в Оберхаузені (Німеччина) покаже в основному конкурсі фільм О. Радинського «Київський фільм. Перший епізод». А проєкт художнього фільму «Екс» режисера С. Лисенка, який реалізовується за підтримки Держкіно, відібрано до участі в індустріальній платформі Вільнюського міжнародного кінофестивалю у програмі Coming Soon (27–29 березня).

13–15 березня у головному скандинавському форумі медіаконтенту для дітей The Financing Forum for Kids Content (Швеція) взяв участь проєкт анімаційного серіалу «Мама поспішає додому» Glowberry (Film.ua Group). А найбільше міжнародне індустрієне видання про анімацію Animation Magazine внесло роботу «Мавка. Лісова пісня» до переліку 20-ти найкращих проєктів форуму Cartoon Movie в Бордо (Франція). Виробництво картини здійснює студія Animagrad за підтримки Держкіно.

В американський прокат вийшла документальна стрічка «Переломний момент: війна за демократію в Україні», знята американським режисером Марком Джонатаном Гаррісом і його українським колегою О. Саніним. Демонстрація фільму відбулась у найбільших містах США – Нью-Йорку, Чикаго і Лос-Анджелесі. Картина отримала схвальні рецензії провідних американських видань: The New York Times, Hollywood Reporter, Variety та ін.

У Вашингтоні та низці європейських столиць відбулись прем'єрні покази стрічки «Кіборги. Герої не вмирають» А. Сеїтаблаєва. Зокрема стрічку показали в Конгресі Сполучених Штатів у рамках дискусії «Російська гібридна війна проти України. Глобальна відповідь на глобальну загрозу». У Брюсселі (Бельгія) на перегляд фільму прийшли депутати Європарламенту, європейські політики, дипломати, численні представники української громади. Успішно пройшла демонстрація кінокартини й у Гаазі (Нідерланди), Варшаві (Польща), Анкарі (Туреччина).

У канадський прокат вийшов документальний фільм «Міф» про В. Сліпака. З 28 лютого по 30 березня у різних містах Канади провели 20 показів стрічки, на яких були присутні режисери Л. Кантер та І. Ясній, а також брат героя – О. Сліпак.

16 березня у Румунії стартував міжнародний прокат українського мультфільму «Викрадена принцеса: Руслан і Людмила» режисера О. Маламужа. У перший вікенд стрічка зібрала 165066 \$ і опинилась серед лідерів прокату в цій країні. А з 23-го березня розпочався показ «Викраденої принцеси» в Туреччині. Касові збори української картини в перший вікенд склали 157530\$, завдяки чому стрічка увійшла до ТОП-3 анімаційних релізів цього року в Туреччині. Мультфільм попередньо продано у понад 50 країн.

У Посольстві України в Японії 14 березня представили стрічку про Україну «Дякую», створену знімальною групою Best friends film на замовлення Міністерства інформаційної політики України для популяризації та розширення дружніх зв'язків між країнами.

Візуальні мистецтва

В Україні

З 2 по 4 березня у BURSA Gallery відбулась виставка робіт учасників міжнародної програми «Face art – face future». Увазі відвідувачів представили перформанс-презентацію творчості німецьких експресіоністів Ернста Барлаха та Кете Кольвіц, а також відеоінсталяції. Роботи були створені творчою українською молоддю в ході 5-денного воркшопу під керівництвом досвідчених викладачів та художників, зокрема Арне Лезекана й Аріани Бетузі-Хук (Німеччина). Проект реалізували у співпраці з Національним художнім музеєм України, Інститутом міжнародних відносин у Штутгарті та Goethe-Institut в Україні за підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини.

7 березня у приміщенні Національної академії мистецтв України відкрилась персональна виставка турецького художника «Бедрі Байкам. Вибране за 10 років». Привітати митця прийшов Посол Туреччини в Україні Йонет Джан Тезель.

16 березня в Харкові в центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» було представлено виставку візуальних досліджень українських та британських художників, які взяли участь у програмі SWAP: UK/UKRAINE. Експозиція складається з низки інсталяцій, відеоробіт, документацій перформансів, фотографій та аудіорозповідей, які були створені восени 2017 в ході мистецьких резиденцій, організованих Британською Радою в Україні та Ліверпульською бієнале сучасного мистецтва.

24 березня в столичній галереї «Tauvers» відбулось відкриття виставки етнічної українки, народженої в США, Ольги Рондяк – «Ідентичність, перервана». Представлені картини художниця створила під впливом останніх подій у Криму, на Сході України та Революції гідності 2013–2014 років. Захід відвідала Посол США в Україні Марі Йованович.

У Києві пройшла низка заходів масштабного проекту Visions and Reflections: Our Shared Environment, який відбувся за підтримки Посольства США в Україні, Американської ради з міжнародної освіти, Американської торговельної палати в Україні у співпраці з Київським університетом ім. Б. Грінченка, ляльковим театром StoneLion Puppet Theatre й організацією Project Central (США). Еколог Шарі Вілсон та лялькарка Хезер Ловенстайн (США) провели в університеті ім. Б. Грінченка чотириденний семінар для вчителів «Арт-практики в екопсихологічному просторі особистості», а також дали майстер-клас для митців «Нові технології та спільні проекти для захисту навколишнього середовища» у фонді «Ізоляція». Тут же з 29 березня по 14 квітня тривала виставка «Куди далі? Мистецтво і довкілля» за участі 26-ти українських митців, які розмірковують над екологічними питаннями сьогодення.

29 березня в IZONE відкрилась виставка «Нові притоки». Вона стала результатом проекту American Arts Incubator in Ukraine, що тривав протягом березня у креативній спільноті IZONE під керівництвом американської медіа-художниці Тіари Рібо. На виставці представили п'ять проектів від 32 українських митців, які використали спекулятивний дизайн, уявляючи майбутнє архітектури, соціальних інститутів та екосистем в Україні та вздовж Дніпра.

З 29 березня до 13 квітня у Культурній лабораторії EDUCATORIUM (Київ) проходила персональна виставка графічних робіт О. Флоренського (Росія) – «Київська та Одеська абетки».

6 березня в галереї Львівської національної академії мистецтв відбулось відкриття першої персональної виставки робіт Яна Левші (Республіка Білорусь) «prostajeSKLADANAJE».

24 березня в Музеї української діаспори відбувся майстер-клас із класичного китайського живопису від художниці Чи Шаотін (КНР – Україна).

За кордоном

У Туреччині в галереї Folkartgallery в Ізмірі відкрили виставку картин українського художника І. Марчука «Відлуння мрій». У експозиції 85 картин, які охоплюють різні періоди творчості художника. Це вже четверта виставка митця у Туреччині, яка триватиме до 20 травня.

З 7 по 11 березня київська галерея Voloshyn Gallery вперше взяла участь в ярмарку сучасного мистецтва VOLTA New York 2018, який проходив в рамках тижня мистецтв Artmoгу Week. Українці представили соло-проект М. Деяка із серій «Space» та «Genesis» і відеопроект В. Когута «Artificial intelligence – Mimicry» у програмі VideoWall.

На виставці у Турині (Італія), що відкрилася 28 лютого і була присвячена воєнним конфліктам, італійські фоторепортери Роберто Траван і Паоло Сіккарді розповіли про війну на Сході України. 15 фотознімків експозиції було зроблено в зоні бойових дій на Донбасі.

Тимчасом у Нікосії (Кіпр) презентували фотовиставку українського фотографа В. Огіренка про Революцію Гідності й трагічні події на Майдані 2014 року.

Харківські художники С. Петров і Г. Зіньковський демонстрували свої роботи в Лімі (Перу).

24 березня, напередодні Великодня, в Португалії відкрилась виставка різьблених і писаних ікон українського майстра К. Шеплякова. У церемонії відкриття взяла участь Посол України в Португалії І. Огнівець.

1 березня у виставковій залі міського відділення культури в місті Бардеїов (Словаччина) було відкрито виставку восьми закарпатських художників із сімей Дідиків, Войтовичів та Мирончуків, які є членами однієї родини. Звідси і назва виставки – «Rodina umenia» («Мистецька родина»), в експозиції якої 51 твір.

Музеї. Охорона культурної спадщини

В Україні

16 березня в Києві було підписано Меморандум про співпрацю щодо створення Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр» між Міністерством культури України, Міністерством освіти і науки України, Київською міською державною адміністрацією, Національним історико-меморіальним заповідником «Бабин Яр» та проектом ВУНМС. На сьогодні робота над створенням меморіалу розпочалася, і до неї вже долучилися відомі українські та міжнародні благодійники, історики, освітяни, лідери громадянського суспільства. Меморіал стане символом увічнення пам'яті про тих, хто загинув у Бабиному Яру, і про тих, хто рятував людей від смерті

Триста раритетів доби національно-визвольних змагань 1917–1921 років із 29 провідних музеїв, архівів, бібліотек та приватних колекцій України, Польщі, США і Швейцарії представили в Музеї історії Києва на виставці «Українське коло». Виставку планують показати в США та Канаді.

13 березня в Закарпатському обласному художньому музеї імені Й. Бокшая відбулося урочисте відкриття виставки творів живопису «Історія. Триста шістдесят градусів» під патронатом країн Вишеградської четвірки. В офіційному відкритті взяли участь делегації з Угорщини та Польщі, дипломати, представники місцевої влади, митці та громадськість. У виставкових залах музею презентовано унікальні експонати Тарновського міського музею у Польщі та Національного історичного парку пам'яті в містечку Опустасер в Угорщині: історична панорама важливого бою у Трансільванії у березні 1848 року в м. Нодьсебен під час революції та визвольної боротьби 1848–1849 років та масштабна «Панорама Фести» – картина «Прихід угорців» з нагоди відзначення тисячоліття прибуття цього народу на «нову батьківщину». Виставка триватиме до 20 травня.

15 березня у Кам'янському Дніпропетровської області за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Бельгії в Україні Люка Якобса відкрилась історико-документальна виставка «Україна – Бельгія: історія взаємовідносин кін. XIX – поч. XX ст.». Експозицію створено Дніпропетровським національним історичним музеєм ім. Д. Яворницького.

28 березня у львівському Музеї етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України відкрили виставку «Реліквії єврейського світу Галичини». Це унікальний і масштабний показ, присвячений 85-й річниці Виставки єврейського художнього промислу, яку було розгорнуто у залах Міського промислового музею у Львові в березні 1933. Проект проходить за фінансової підтримки Всеукраїнського благодійного єврейського фонду Хесед-Ар'є та Центру єврейських студій Університету Норсвестерн ім. Родини Краунів (США).

6 березня в IZONE за участі заступника директора Музею історії Польщі Анни Пекарської відкрилась виставка «Жінки незалежності». В експозиції представлено розповіді про жінок, які відіграли важливу роль в історії польського державотворення та самоусвідомлення поляків.

У столиці відбувся круглий стіл, присвячений археологічним дослідженням на Поштовій площі. У обговоренні взяли участь фахівці від ЮНЕСКО, науковці Агнешка Стемпін (Польща) та Мирон Олег Стахів (США) та ін. Учасники зазначали, що потрібно якнайшвидше вживати заходів щодо збереження знайдених артефактів, а також вирішувати питання з альтернативними будівельними укріпленнями розкопу.

Вінницький обласний художній музей започаткував проект «Мистецтво єднає країни». В його рамках відбулась перша експозиція – «Від Балтики до Бугу» литовських митців Гітаса Маркітуса та Валентини Васкяліте.

За кордоном

Напередодні Великодня у німецькому місті Фрехен відкрилася виставка «Українська писанка», покликана популяризувати українське мистецтво за кордоном. Українську делегацію вітали бургомістр Фрехена Сюзана Штупп, консул України в Дюссельдорфі О. Кобець. Презентація української культури в Німеччині відбулася за сприяння Українського Дому в Дюссельдорфі та доктора Крістофа Кліцца.

У середині березня в Мериді (Мексика) встановлено пам'ятник на честь українця Ю. Кнорозова, який жодного разу не відвідував Мексику, однак зміг дистанційно розшифрувати писемність майя. В наш час у Південній Америці існує справжній культ науковця.

Література

В Україні

«Мистецький арсенал. ЛітЛаб» провів у березні серію заходів, які розпочались 6 березня українсько-британським діалогом та поетичними читаннями за участі Девіда Солая (Велика Британія) і К. Бабкіної. Цього ж дня Девід Солай провів вокшоп «Як писати прозу». 21 березня «Літературна лабораторія» продовжилась поетичними перформансами та вокшопом «Як читати поезію. Вголос» від британських поетів Софії Вокер та Раймонда Антробуса. 24 березня ще одна британка Кет Везерілл спілкувалась з дитячими письменниками-початківцями на тему «Зі сцени – на сторінку: як уміння розповідати допомагає писати дитячі книжки». У ході події дитяча авторка також представила українське видання своєї книги «Дихай» (видавництво Wise Bee).

За кордоном

На щорічному Паризькому міжнародному книжковому ярмарку (Salon Livre Paris), який тривав з 15 до 19 березня, вперше після 40-річної паузи відкрився український стенд. Це стало можливим завдяки зусиллям Посольства України у Франції, українських митців і громади. На українському майданчику французи мали можливість поспілкуватись із С. Андрухович, І. Карпою, А. Курковим, Г. Шиян, М. Савкою, Б. Образом, І. Дмитришин, А. Кокотюхою. Важливою подією українського стенда стала зустріч із франко-бельгійським письменником Еріком-Емманюелем Шміттом, яка відбулась завдяки підтримці Посольства Франції та Французького інституту в Україні. Також під час ярмарку Президент Франції Еммануель Макрон прийняв від Ірени Карпи книжку оповідань О. Сенцова у французькому перекладі І. Дмитришин. Президент запевнив, що підтримує звільнення кремлівського політв'язня. Присутня при цьому Міністр культури Франції Франсуаз Ніссен зазначила, що напередодні відвідала захід на підтримку українця.

Українське «Видавництво Старого Лева» взяло участь у 55-му Болонському міжнародному ярмарку дитячої книжки Bologna Children's Book Fair (Італія), який пройшов з 26 по 29 березня. Книжки-картинки видавництва «Голосно, тихо, пошепки» та «Я так бачу» від Творчої майстерні «Аграфка» (Р. Романишин та А. Лесів) отримали нагороду «Bologna Ragazzi Award 2018» в номінації «Нон-фікшн» (науково-популярної літератури). Права на видання книжок придбали видавництва Франції, Японії, Британії, Аргентини, Південної Кореї, Словенії та ін.

15–18 березня міжнародна літературна корпорація MERIDIAN CZERNOWITZ та її автори С. Жадан, І. Померанцев та А. Любка взяли участь у Лейпцизькому книжковому ярмарку (Німеччина). Зокрема С. Жадан презентував свій роман «Інтернат» у німецькому перекладі Сабіне Штьор та Юрія Дуркота, виданий берлінським видавництвом «Suhrkamp Verlag». Переклад книги отримав премію Лейпцизького книжкового ярмарку. У рамках події відбулись також дискусії, читання поезії й прози та творчий вечір наших митців у Лейпцизі.

Уперше на міжнародній книжковій виставці в столиці Султанату Оман було представлено український журнал «Всесвіт». Зокрема відбулася презентація спеціального випуску «Всесвіту», присвяченого сучасній оманській літературі. У заході взяв участь Міністр інформації Султанату Оман, дирекція Оманського культурного клубу (Oman Cultural Club), головний редактор «Всесвіту» Д. Дроздовський. Оманська сторона висловила готовність підтримувати перекладацькі проекти, а також розвивати співпрацю в царині культури між двома країнами.

Роман української письменниці С. Андрухович «Фелікс Австрія», який вийшов у французькому перекладі у видавництві «Noir sur Blanc» в січні 2018 року, номіновано на літературну премію Жана Моне (Франція). Імена переможців оголосять 13 червня.

У Тяньцзінському університеті іноземних мов (КНР) 29 березня презентували видану китайською та українською мовами антологію поезії Т. Шевченка «Батько духу українського народу», підготовлену за сприяння української дипустанови в КНР. Книгу укладено й видано спільно Тяньцзінським університетом іноземних мов і Пекінським товариством іноземних досліджень. Захід відвідав Посол України в КНР О. Дьомін.

Російське видавництво «АСТ» видало книжки дитячої письменниці Г. Вдовиченко «36 і 6 котів» та «36 і 6 котів-детективів», які вперше були опубліковані у «Видавництві Старого Лева». Ще одна книжка видавництва – поетична збірка Л. Якимчук «Абрикоси Донбасу» (2015 р.) – з'явилася у польському перекладі Анети Камінської завдяки польському книговидавцю «WBPiSAK».

Бібліотеки

В Україні

Коштом Міжнародної організації з міграції відновлено дві бібліотеки на Луганщині: районну бібліотеку у Марківцях та селищну у Білолуцьку Новопсковського району Луганської області.

У Черкаській обласній універсальній бібліотеці ім. Тараса Шевченка відбулися святкові заходи, приурочені до сторіччя відновлення державності Польщі. В урочистостях взяли участь керівник консульського відділу Посольства Республіки Польща у Києві Томаш Дедерко, члени польського Культурного центру імені К. Шимановського, очільники місцевих органів влади, науковці та студенти.

У межах проекту «Мандрівна галерея» за сприяння Посольства США в Україні в Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відкрилася мандрівна виставка фоторобіт «Батьківщина у вигнанні» журналістки та фотографа А. Власової. Авторка представила історію трьох сімей, які у 2014 році змушені були виїхати з АР Крим.

Релігія

В Україні

Духовний глава вірмен усього світу, Верховний Католикос та Патріарх Гарегін II взяв участь в урочистому обряді освячення найбільшого у Східній Європі новозбудованого храму Вірменської Апостольської Церкви (ВАЦ) на честь Святого Григорія Просвітителя, що в Дніпрі. На урочистості також прибула представницька делегація вірменського духовництва, зокрема архієпископ Натан Оганесян, почесні гості – посол Ватикану в Україні, Апостольський нунцій Клаудіо Гуджеротті, глава Німецької Євангелічно-Лютеранської Церкви в Україні єпископ Серге Машевскі, головні архієреї всіх конфесій Дніпра, директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш, очільники області й міста. Після завершення храмових служінь гості відвідали будівлю Вірменського культурного центру та недільної церковної школи, яка становить єдиний архітектурний комплекс із храмом.

Дні культури

В Україні

В Ужгороді з 12 до 18 березня з нагоди столітнього ювілею заснування Чехословацької держави відбулись Дні Чехії та Словаччини. В урочистих заходах, зокрема, взяли участь генеральні консули Чеської Республіки у Львові Павел Пешек і Словацької Республіки в Ужгороді Мірослав Мойжіта, Почесний консул Чехії в Ужгороді Отто Ковчар та інші. В межах святкування відбулись зустрічі словацького письменника Любоша Юріка та лідера «оксамитової рево-

люції» Мілана Княжка із студентами УжНУ, з концертом виступив чеський колектив фортепіанної музики Ensemble Martinu, відкрилась низка виставок: експозиція книг першого президента Чехословаччини Т.-Г. Масарика з фонду Наукової бібліотеки УжНУ; виставка «Так, Масарик», присвячена 160-річчю від дня народження першого президента Чехословаччини; виставка живопису «Мости», яка діяла в приміщенні Почесного консульства Чеської Республіки.

23 березня Посольство Португалії в Україні та проект «Культурний код» від Європейської школи дизайну та Фонду сприяння розвитку мистецтв провели в Дні португальської культури в Києві (Національний музей мистецтв ім. Б. і В. Ханенків). У ході заходу відвідувачі познайомились із особливостями португальської культури, дізнались історію розписної керамічної плитки азулежу, яка є символом країни, насолодились традиційною португальською музикою fado тощо.

Нагороди В Україні

15 березня в Києві в Національній спілці письменників України казахський поет і письменник Олжас Сулейменов був нагороджений Міжнародною премією ім. Миколи Гоголя «Тріумф» – за видатний внесок у світову літературу.

У Львові започаткували міжнародну премію для майстрів художнього скла. Фундатори відзнаки – Галерея «Грінвейв» з міста Усі (КНР) та народний художник України А. Бокотей. Цьогорічним лауреатом став К. Білан. Переможцю нададуть право взяти участь у II Міжнародній конференції художників-склярів у місті Нінбо (КНР).

За кордоном

Журі української літературної премії в Канаді «Кобзар», яка відзначає канадські книги на українську тематику, обрало цьогорічного переможця – це книга Лізи Грекуль під редакцією Лінди Ледоховські «Незв'язані: Українсько-канадське письмо» («Unbound: Ukrainian Canadians Writing Home»).

На Міжнародному конкурсі документального оповідання «Бути людиною» спеціальну відзнаку в номінації «Документалістика» від України отримала письменниця Л. Денисенко – за висвітлення гендерної проблематики.

Українська художниця Одарка Дьома-Пісна стала однією з 50 кращих художниць світу в 2018 році за версією міжнародного каталогу «Woman's essence». Мисткиня отримала таке визнання вдруге.

Благодійність За кордоном

1 березня у столиці Литви відбувся благодійний концерт Вільнюського камерного оркестру Св. Христофора на підтримку дітей зі Сходу України. Захід

пройшов завдяки Посольству України в Литовській Республіці. Подію відвідали Міністр закордонних справ Литовської Республіки Лінас Лінкявічюс, представники акредитованого в Литві дипломатичного корпусу, місцевого самоврядування Вільнюса, української громади у Литві.

Французький піаніст Фабріс Ульрі спільно з оркестром Харківської філармонії влаштували благодійний концертний тур Францією на допомогу дітям, які осиротіли через війну на Донбасі. На одному з концертів, який відбувся в передмісті Ліона в церкві Сен-Жені-Лаваль, із музикантами виступив побратим полеглого українського воїна та співака В. Сліпака – тенор Тьєррі де Маркле. Під час виступів митці також розповідали про давні культурні та історичні зв'язки двох країн. Організувати тур всією Францією допомогли місцева влада та українські спільноти.

Українська скрипалька М. Бондас і російський піаніст Геннадій Ципін провели в Берліні серію концертів зі збору коштів для проекту М. Бондас «Music Rettet» («Музика рятує»). З 2016 року українка та її однокласниця організують щорічний двотижневий табір для дітей із прифронтових Авдіївки і Слов'янська, під час якого місцеві волонтери активно займаються з дітьми музикою, малюванням та іншими видами мистецтва, які є хорошим засобом реабілітації.

Програми обміну

В Україні

15 березня Єврокомісія запустила проект «Віртуальних обмінів Erasmus+». Він має сприяти міжкультурному діалогу та посилити навички щонайменше 25 тисяч молодих людей в наступні два роки. Це стане можливим завдяки модерованим дискусіям, транснаціональним проектним групам, відкритим онлайн-курсам та просвітницькій діяльності. У проекті залучено 33 країни-члени Erasmus+, а також країни Південного Середземномор'я, зокрема Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Марокко, Палестина, Сирія та Туніс.

27 березня в IZONE американські митці-документалісти Габрієла Булісова та Марк Ісаак, які наразі працюють в Україні завдяки програмі обмінів ім. Фулбрайта, прочитали лекцію «Новий гуманізм у фотографії: досвід США та Україна». В ході лекції митці показали відео та фотографії проекту, присвяченого проблемам доквілля та забруднення водних шляхів, а також познайомили слухачів із «новим гуманізмом» у сучасній фотографії.

Конференції, семінари, лекції, воркшопи

В Україні

7 березня в IZONE відбулася творча зустріч із гавайсько-американською художницею та куратором – Тіарою Рібо (США). Основною темою розмови стало поєднання мистецтва та технологічних навичок для вивчення ідентичності, а також взаємозв'язок культури та місця, промисловості та екології як у Киє-

ві, так і в Україні загалом. Захід відбувся в межах проекту American Arts Incubator in Ukraine.

Британська Рада в Україні та Ліверпульська бієнале запустили другий етап резиденцій для кураторів сучасного мистецтва SWAP: UK/Ukraine Curatorial Residency. Переможець програми зможе отримати унікальний досвід у ролі помічника куратора, який приєднається до команди Ліверпульської бієнале на період підготовки до відкриття X Бієнале сучасного мистецтва у Ліверпулі.

17 березня в рамках проекту «Більше ніж скульптура» у столичній «ArtUkraine Gallery» відбулася дискусійна сесія WEEKEND WITH VOLUME на тему «Сучасна скульптура та новітні технології – синтез та заміщення», в якій через Skype взяв участь Зіхні Тумер – куратор галереї «Sermodern» в Анкарі (Туреччина). Захід спрямовано на розвиток, дослідження та популяризацію мистецтва скульптури України. Проект є довгостроковим та відбувається у форматі живих та віртуальних зустрічей з відомими українськими та зарубіжними скульпторами й експертами.

За кордоном

Українська художниця Л. Кришталь провела в Празі (Чехія) воркшоп із традиційного українського ткацтва за підтримки некомерційної організації InBase.

Просвітництво В Україні

16, 17 та 30 березня в Національному художньому музеї України в межах програми «Післяобрази: 100 років польського авангарду» відбулися лекції експертів з польського авангарду – куратора Музею Мистецтв у місті Лодзь Павла Політа і мистецтвознавця Анджея Туровського.

На майданчику Театральної лабораторії «Мистецького арсеналу» 23–25 березня відбулася презентація бельгійського експериментального VR-театру CREW, що створює художню реальність на межі театру, науки та нових медіа. Творча команда працює над перенесенням глядача всередину реальності фільму/вистави, дозволяє йому самому обрати свою роль. Бельгійці представили унікальні розробки – конфігурації C.a.p.e. та Hands-On Hamlet. У рамках презентації проекту відбулися лекції Еріка Йоріса «Чому мистецтво, наука і критичне мислення є необхідними для інновацій в сучасному цифровому світі» та креативного директора бельгійської творчої групи CREW Валері де Смедт «Альтернативна Реальність (AltR). Сучасні концепції».

23 березня Міхеїл Абрамішвілі (Грузія), який багато років керує Тбіліською археологічною експедицією, виступив із лекцією у Національному художньому музеї України.

Діаспора В Україні

15 березня за ініціативи Товариства зв'язків з українцями за межами України «Україна – Світ», Українського центру культурних досліджень і етноклубу «Коло» у приміщенні київської ЗОШ №11 відкрився міжнародний проект «Від бабусі з любов'ю». Згодом до нього долучились представники української діаспори з восьми країн – Австрії, Польщі, Словенії, Румунії, Угорщини, Греції, Іспанії та Естонії. Мета проекту – залучити дітей з різних регіонів і країн до дослідження свого й інших народів національно-культурного спадку.

За кордоном

«Українські діти Європи – захисникам Вітчизни» – такий міжнародний проект ініціювала волонтерська група «Янголи милосердя» у Португалії. У рамках заходу учні української школи «Світлиця» у місті Касень створили писанки і малюнки, які передали українським воїнам на передовій.

18 березня у французькому Венсені відкрилась виставка «Писанка» українки з Нью-Йорка С. Зелик.

21 березня українська громада Сіднея за підтримки Посольства України в Австралії провела в столиці країни презентацію вишиванок із приватних колекцій українських австралійців. Захід відбувся у залі Національної галереї Австралії. На показ було запрошено понад 40 дипломатів та австралійських політиків.

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко
провідний редактор
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 48. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12